

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBDOBJE

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo — Štev. pri čerkovno
Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—

3. — Štev. telefona 552.
— Plača in toži se v Ljubljani

Licijaska knjižnica,
Ljubljana

LETO V.

LJUBLJANA, dne 20. maja 1922.

ŠTEV. 60.

List stane od 1. marca 1922:

celoletno Din. 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

Kumanudi o carinah.

Naš finančni minister dr. Kumanudi se je ob priliki svojega eksperimenta razgovoril malo obširneje tudi o naši carinski administraciji in o carinski politiki. Njegova izvajanja so nadvse karakteristična, kako je dr. Kumanudi postal naivna žrtva mistifikacije svoje okolice, ki mu ne poroča resnice in ga na ta način pridoči za ukrepe, ki so potem celemu trgovstvu v škodo.

Za razširjenje srbijanskega sistema organizacije carinske službe in notranjega poslovanja na celo kraljevino navaja dva razloga in pravi dobesedno:

1. Ker je obstojal v novih pokrajinah nenavaden in slab postopek, namreč, da se je dopuščalo lastnikom blaga, po cele vagone, vnašati direktno v svoje lokale, brez predhodne prijave in carinskega pregleda. Pozneje so se pošiljali uradniki v prodajalne, da tam izvršijo carinjenje onega, kar se jim je pokazalo, ali kar se je, bolje rečeno, hotelo dati ocariniti.

2. Ker se je občutila v preveliki meri tendenca in so se delali poskusi, da carinska služba podredi pokrajinskim vladam, tako da bi služili v Sloveniji samo Slovenci, na Hrvaškem Hrvati itd. Radi tega se je razširjenje našega zakona in vpeljava našega postopanja sprejelo z mnogimi protesti. Samo pravi vzrok, radi katerega se je nastopalo proti novemu carinskemu postopanju se ni navedel, marveč so se navajali in podvlačevali interesi trgovine, počasnost carinske manipulacije in nakopičevanje blaga.

Tako prvi torej naš minister. — Njegovo mnenje je tipičen izraz mentalitete, ki vlada v vseh uradih v Beogradu. Je pa v njem obseženo še nekaj več, namreč izigravanje čisto administrativnega vprašanja, ali ako hočete gospodarskega, nepolitičnega polje. Tega g. Kumanudiju ne moremo odpustiti in se moramo proti takim neresnim domnevam šefa naše finančne uprave odločno zavarovati.

Njegove navedbe pa so tudi sicer netočne. Res je namreč, da v novih pokrajinah do 21. marca 1919, ko je ministrski svet razširil srbijansko carinsko zakonodajo na celo novo kraljevino, sploh nismo imeli nikakih carinarnic in nikake službe. Način, kako opisuje finančni minister carinjenje blaga doma, je nedopusten, ker potvarja dejstva. Carinjenje doma se je smelo vršiti in vršilo z odobravanjem srbijanskih carinikov in nadzorom carinske straže in je bila vsled enega slučajnega poskusa prevare ta ugodnost sploh ukinjena. Neresno je, ako naš finančni minister tak slučaj generalizira in popisuje postopanje po domače, kakor se ni nikdar smelo vršiti.

Po ceni izgovor pa je, ako se politika trgovstvu politične interese, ko so v mnogih resolucijah prosili, naj bi se v svrhu olajšanja reševanja ma-

lih zadev in v svrhu ekspeditivnega poslovanja kreiralo medinstanco med carinarnicami in generalno direkcijo carin, da ne bi bilo treba za vrnitev 5 dinarjev že delati vloge v Beograd.

Stališče, da je vsaka naredba, ki je naletela na protest in na kritiko, dobra, ker je baš protestiranje dokaz, da je zadela v živo, je zelo primitivno, toda univerzitetni profesor s takimi argumenti ne sme pred javnost. Med kritiko in kritiko, med protestom in protestom je velika razlika. In naše spomenice so navajale toliko nepobitnih argumentov, da bi bilo treba nanje stvarno odgovoriti, ne pa jih paušalno s kurioznim odkritjem separatističnih tendenc odkloniti. V kaki drugi državi bi bil finančni minister, ki operira s takimi momenti in ki si upa v finančnem odboru izjaviti, da so bili trgovski in prometni interesi le pretveza in ne bistvo naših stremiljenj po reformi carinskega postopanja, gladko nemogoč.

Daleč smo prišli, da se vsako inicijativo, pa naj bo še tako dobra in utemeljena, ki pride iz prečanskih krajev, označi kratkomalo za politično zadevo. Baš ta mentaliteta je zastupila celo ozračje javnega življenja in dela vsak gospodarski napredek pri nas nemogoč. Ako bi hotel finančni minister čitati, bi bil lahko opetovano iz neopozicijskih listov razvidel stvarne in konkretne pritožbe proti poslovanju generalne direkcije carine in slišal, koliko tucatov beograjskih advokatov živi od bakšišev, ki jih morajo plačati naši ljudje za posredovanja, da se kaka zadeva v doglednem času reši, koliko brezpotrebni potovanja v Beograd imajo stranke, koliko stanejo stalni zastopniki, ki si jih morajo držati naša podjetja v to svrhu v Beogradu in koliko klasično glupih rešitev je že izdala generalna direkcija carine.

Nikdar nismo pričakovali, da se bo mož na tako važnem in odgovornem mestu, kakor je finančni minister, dopustil takih trditvev. In tem bolj žalostno pa je, da so mu naši poslanci ostali na to dolžni odgovoriti, dasi bi bili morali na njegova izvajanja reagirati, ker je iz zadeve napravil politično afero.

Dopustni trgovski dobiček.

Zakon o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne špekulacije, ki je bil objavljen že 13. januarja 1922, pooblašča v členu 22 ministra za socialno politiko, da predpiše pravilnik za izvrševanje tega zakona. O nujni potrebi takega pravilnika, se je takoj po obnarodovanju zakona povsod povdarjalo. Pri tukajšnjem oddelku ministrstva za socialno skrbstvo se je tudi takoj potem, ko je stopil zakon v veljavo sklicala anketa, na katero so bili vabljeni zastopniki pridobitnih in konsumentnih krogov, ki naj bi izrazili svoja mnenja glede sestave pravilnika. Od tedaj pa, ne glede na to, da se je do zadnjega časa potom resolucij sprejetih na raznih trgovskih sestankih neprestano zahtevalo, da se v najkrajšem času izda pravilnik, se s strani vlade ničesar ne sliši. Med tem se pa protidraginjski zakon izvaja z vso krutostjo, ne glede na

to, da vsebuje dokaj nejasnosti, katere bi se moralo potom pravilnika razčistiti in razjasniti.

Legitimno trgovstvo stoji slej ko prej na stališču, da se brezvestno špekulacijo kaznuje, da se proti nelegitimnim elementom, ki so uporabili priliko, katero so jim nudile kaotične gospodarske razmere in se vrinili v trgovski stan, postopa najstrožje, da se trgovske vrste v tem oziru razčistijo, toda z druge strani je legitimno trgovstvo primorano, da se bori za svoj obstanek, da štiti svoje dobro ime, ki je za solidnega trgovca večje vrednosti nego je kapital sam. Imamo trgovce, kojih ime ni imelo do danes madeža, ki so si spričlo svoje solidnosti in poštenosti pridobili znaten ugled med svojimi tovariši in konsumenti, ki so pa bili v zadnjem času, vsled strogega, mogoče tudi napačnega tolmačenja zakona obsojeni na občutno denarno kazen in na zapor. Kaj pomeni to, s katerimi moralnimi mukami je to zvezano ve samo tisti, ki je primoran da občuti to na svoji lastni koži.

V najtežjih slučajih se uporablja protidraginjski zakon (kakor ga imenujejo optimisti) radi prekoračenja dopustnega dobička. Toda ravno tukaj je zakon najbolj pomanjkljiv. Zakon določa namreč, da je prodajalcu prepovedano zahtevati višjo ceno, nego je ona, ki zajamči običajni in dovoljeni trgovski čist dobiček, ki ne sme nikdar presežati 25 odstotkov, zakon pa ne pravi, kako je treba določiti podlago, h kateri smejo trgovci sešteti svoj običajni dobiček, ter tako izračunati prodajno ceno. Po nazivanju dosedanje sodne prakse, ima trgovec k nabavni ceni dodati prevozne, carinske stroške, obresti za lasten in tuj kapital, eventualno tudi premijo za zavarovalnino in gotovi odstotek za režijske stroške v splošnem, ki se pa ne dajo računati za vsako blago posebej. K vsoti teh postavk se doda običajni dobiček in vse to skupaj tvori prodajno ceno, katero ne sme trgovec prekoračiti, da ne zakrivi prestopka navijanja cen.

Ako pogledamo le malo globlje v to kalkulacijo, bomo videli, da se presoja o primernosti cen na podlagi nakupne cene, protivi vsem komercialnim principom in zahtevam. Takša kalkulacija je velikanska ovira za ves trgovinski promet in ni deloma niti izvedljiva, kajti nekatere postavke, ki je treba prišteti k nakupni ceni (n. pr. splošne režijske stroške), se more ugotoviti komaj po sklepu letne bilance. Tako se dogodi, da se danes kaznuje trgovca, ker si je pri prodaji tega ali onega predmeta, računat več nego običajni dobiček, a se ob koncu leta pri bilanci ugotovi, da je imel pri dotičnem blagu celo izgubo.

Kot merilo, ki more v najširši meri objektivno upoštevati neprestane spremembe gospodarskih odnosov, bi mogla služiti samo ona vsota, ki omogočuje trgovcu, da za denar skupljen pri prodaji gotovega predmeta, zopet nakupi isto kvantiteto blaga iste vrste, kakor je bilo prodano blago, ne da bi bil pri tem primoran oddati kaj od svojega premoženja ali pa zmanjšati svoj obratni kapital. In ta cena je tržna cena. To bi bilo tudi za policijo, tržno nadzor-

stvo in sodnijo najzanesljivejša podlaga za ugotovitev in objektivno presojo primerov navijanja cen.

Danes pa je položaj tak, da mora trgovec, da ne zakrivi prestopka navijanja cen, prodati n. pr. 10 metrov blaga za vsoto, s katero si bo potem mogel zopet nabaviti mogoče samo 3 metre enakega blaga, in v doglednem času, bo res prodal celo svojo zalogo za vsoto, s katero si bo mogel nabaviti komaj tretjino prejšnje zaloge. Tak zakon mora neizogibno privedi trgovca do popolne apatije in uboštva. V trgovcu se ubija na tak način vsak duh podjetništva, vsaka volja za delo. S tem je združena pa tudi nevarnost, da bo kvota splošnih režijskih stroškov, ki odpadejo na posamezne predmete mnogo večja, ako je trgovec primoran, da zmanjša svojo zalogo, kajti režijski stroški ostanejo isti, kakor so bili prej pri večji zalogi. Posledica bo ta, da se blago za povečane režijske postavke, podraži.

Metoda zaračunavanja čistega dobička, kakor jo opažamo danes v praksi naših sodišč, ovira produkcijo in trgovino, v škodo ne samo narodnega gospodarstva, ampak tudi splošnosti, v čije korist je bil končno vendar izdan protidraginjski zakon.

Pravilnik, naj prinese v prvi vrsti v tem oziru jasnosti. Otresti se je treba naziranj, ki so bila mogoča še nedavno opravičljiva. Priznavamo, da je treba za izvanredne čase tudi izvanrednih zakonov, temu se ne da izogniti, toda takoj ko se spremenijo prilike, je treba tudi zakone izpremeniti, v vsakem oziru je treba spremeniti vsaj principe, na katerih so bili sezidani, da ne zagrešijo svojega namena. Po principih nakupne cene se v današnjih časih, ki so izza vojne doživeli več nego eno konjunktorno spremembo, ne more več skonstruirati bazo za določitev prodajne cene. Podlaga pri kalkulaciji prodajne cene more biti samo tržna cena na dan prodaje, h kateri je potem prištevat običajni dobiček. Samo taka kalkulacija omogoča trgovcu nemoteno izvrševanje svoje naloge t. j. zalaganja konsumentov z vsem potrebnim blagom. Časi konkurence kupovalcev so minuli in prišli so časi konkurence prodajalcev, a ta konkurenčni boj je najboljša garancija, najboljše sredstvo proti navijanju cen!

III. red. let. obč. zbor gremija trgov. Ljubljanske okolice.

V četrtek, dne 18. t. m. se je vršil v veliki dvorani Mestnega doma III. letni redni občni zbor gremija trgovcev Ljubljana okolica. Zbor je bil tako slabo obiskan, da je prava sramota. Od 571 članov je bilo navzočih 24. Ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani ter obrtna oblast nista poslala svojih zastopnikov. Zborovanje se je pričelo ob pol 10. uri popoldne.

Načelnik Fran Zebal predstavi zboru gospoda dr. Štempiharja kot zastopnika trgovske in obrtniške zbornice ter g. Mohoriča kot zastopnika Zveze gremijev in zadrug za Slovenijo, tajnika Svetlina imenuje za zapisničarja. Nato konstatuje sklepčnost ter pozdravi navzoče ter

izvaja: Po prevratu je nastopila za pridobitne sloje naloga, da se v drugih zedinijo ter se na ta način stanovsko, strokovno ter tudi gospodarsko osamosvoje. Spominja se organizatornih del v vrstah trgovstva v letih 1919, 1920 in 1921 ter konstatuje, da je danes organizacija trgovstva že skoraj dovršena ter šteje okoli 5300 članov.

Navaja dalje različne sestanke glede odmere davkov, osobito poslovnega davka na vojne dobičke, dalje protestov proti trošarini, stalno se dvigajočim državnim pristojbinam, proti povišanju poštnih in telefonskih pristojbin, proti prometnim razmeram in njihovi podražitvi, proti omejitvi blagovnega in osebnega prometa, osobito v obmejnem prometu, proti carinskim razmeram in njenim nedostatom ter proti davčnemu aparatu. Gremij trgovcev je interveniral samostojno in potem Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo, ter trgovske in obrtniške zbornice za vpostavitve rednih poštnih razmer po deželi, za primerne uradne ure po uradih, za revizijo izdanih obrtnih listov ter proti zakonu o pobijanju draginje. Omenja tudi ustanovitev »Trgovskega lista«, ki zastopa trgovske težnje in je že precej razširjen.

V Zvezi trgovskih gremijev in zadrug je gremij zastopan po dveh članih. Velika zasluga Zveze in pa trgovskih organizacij je, da se je pri oblastih začel bolj upoštevati trgovski stan, ki je bil po vojski najbolj obrekovan. Na vsakoletnih trgovskih shodih, leta 1920 v Ljubljani, 1921 v Mariboru, in leta 1922 v Celju so dokazali, da je trgovstvo organizirano in se ga ne bo moglo več prezeti.

Sestanki radi trgovskega bolniškega in podpornega društva so v toliko dozorili, da raztegne društvo svoje delovanje na vso Slovenijo ter zavaruje vse trgovske uslužbenke brez razlike na spol; vpeljana je tudi družinsko zavarovanje. Pozivlja torej vse člane, da pri tem društvu zavarujejo svoje uslužbenke.

Dne 3. aprila t. l. vršil se je v Ljubljani velik protestni shod proti prometnemu davku, davku na vojne dobičke za leto 1920 ter drugimi nerednostmi. Shod je bil impozanten; bil pa je le predpriprava za veliko protestno zborovanje, ki se bo vršilo v kratkem času v Beogradu. Moralna dolžnost naša je, da se v največjem številu udeležimo tega zborovanja, od katerega bo odvisna bodočnost trgovstva.

Za volitev v dohodninsko komisijo smo razposlali vsem članom vabila k udeležbi s seznamom kandidatov. Člani so pa prezrli to volitev; udeležbe od strani trgovcev ni bilo nikake. V nedeljo, dne 28. t. m. se vrše volitve v pridobninske komisije; te so še bolj važne, kot dohodninske.

ške; zato pozivljamo vse člane, da se teh volitev zanesljivo udeležijo, kandidati se jim bodo priobčili pismeno.

Bližajo se nam državnozborske ter občinske volitve; volitve v pokrajinske oblasti ter sreze; zadnji dve oblasti bosta pobirali za svoje vzdrževanje tudi davke. Na vsak način je treba, da tu odvržemo svojo mlačnost ter se močno strnemo, da se ne bodo predpisovali samo enim slojem davki, ostali bodo pa skoraj vsakega davka oproščeni.

Letos se bo volil nov odbor; treba bo, da se bo še intenzivneje lotil dela; da bo pa svoje delo redno in dobro dovršil je potrebno, da ga vsi člani v poslovanju podpirajo; le na ta način bo mogoče, da bo delo uspešno. Dolžnost vseh članov je, da se udeležijo raznih stanovskih prireditvev, sestankov ter občnih zborov, to bo dokaz, da je trgovstvo organizirano in se mu ni bati zahrbtnih napadov, naj pridejo od ene ali druge strani.

Dalje omenja še načelnik poroko Nj. Vel. kralja ter pozivlja navzoče, da priglase pri okrajnem glavarstvu svojo navzočnost.

2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora:

Prečita se zapisnik, ki se vzame brez ugovora v znanje.

Nato se oglasi g. tajnik Zveze gremijev in zadrug za Slovenijo Mohorič. On izjavi: Konstatirati moram žalostno dejstvo, da je navzočih danes komaj 4 odstotke članov pri tem zborovanju. Naloga navzočih bo, to v podrobnem delu, to je na krajevnih sestankih poročati svojim tovarišem o današnjem zborovanju, da jim predložijo, kako žalostna, nemoralna in pa tudi trgovstvu škodljiva je taka abstinenca. Ne sme se valiti vse delo na odbor in pisarno, ampak vsak posamezen član mora zastaviti vse svoje moči in zmožnosti za procvit organizacije. Uspeh je mogoč in pa zagotovljen le takrat, kadar stoji masa za odborom ter s številom podpira njegove težje. Večina trgovcev podedenjuje današnjo situacijo; ozirati se je potreba na parcelacijo države na 26 okrajev odnosno oblastij. Bližajo se volitve v oblastni in sreze; pri teh volitvah bo treba biti trgovcem in sploh pridobitnim krogom zelo opreznim, ker kakor danes vidite gori vse za različne pridobitne zadruge trgovstvu je pa vse nasprotno. Vse te nove oblasti pa bodo potrebovale denar za svoje vzdrževanje, za javne in prometne naprave; če se trgovci ne bodo zavedali važnosti teh volitev je vsekakor gotovo, da bodo oni tisti, ki bodo nosili ogromna bremena za novoustanovljene oblasti. Beograd ni naklonjen prečanskim trgovcem. To se vidi, kako se dela s trgovskim šolstvom sploh, osobito pa s trgovsko akademijo, katero nameravajo vreči iz sedanjih prostorov.

Načelnik g. Zebal se za izvajanja predgovorniku najtopleje zahvaljuje, ter pozivlja navzoče, da si vzamejo te besede k srcu, ter tudi one, ki danes niso prisotni pri krajevnih sestankih o položaju pouče.

3. Računski sklep za leto 1921.

Računski sklep za leto 1921 izkazuje dohodkov 43.098.76 K, trošek 42.519.60 K, torej 31. dec. 1921 gotovina 579.16 K.

Dolžniki so svoj dolg v znesku 10.488.84 K poravnali do 661.20 K, premoženje se je pa zvišalo za okrog 17.000 K.

Na predlog pregledovalcev računov gosp. Šetince se da odboru in blagajniku absolutorij.

4. Proračun za leto 1922.

Potrebščina znaša 49.280 K, pokritje 8200 K, torej primanjkljaj 41.080 K.

Proračun se vzame na znanje, ter odobri z dostavkom, da se bo ta primanjkljaj pobiral od članov v smislu § 14 gremijalnih pravil potom doklade na pridobninski davek.

5. Prememba pravil.

Da se članske doklade nekoliko razbremenene ter se prepreči vpeljave neznatnih trgovine, je sklenil gremij v svoji odborovi seji, predlagati občnemu zboru, da se spremene pravila.

§ 11 mesto: sprejemnina vajencev 10 K, oprodnina 10 K na sprejemnina vajencev 10 D., oprodnina 10 D.

§ 14: 50 K sprejemnina (inkorporacijska pristojbina), imetniki protokoliranih tvrdk pa 100 K, naj se glasi:

50 Din. sprejemnina (inkorporacijska pristojbina), imetniki protokoliranih tvrdk pa 100 dinarjev.

Sprejeto soglasno.

6. Volitve:

V smislu § 23 gremijalnih pravil se vrše volitve ustno:

Izvoliti je letos načelnika, 2 nač. namestnika, 10 odbornikov in 5 namestnikov ter 2 računsko pregledovalca.

V zvezni zbor je izvoliti 10 delegatov in 10 namestnikov.

Na predlog načelnika se izvolijo sledeči:

Za načelnika: Fran Zebal, trgovec, Rudnik; za namestnika: Davorin Šetinc, trgovec, Ježica. Odborniki: Fran Javornik, trgovec, Vič; Janez Pirc, trgovec, Vič; Ivan Gerbec, trgovec, Ig-Studenec; Leopold Hude, trgovec, Grosuplje; Fran Sajovic, trgovec, Medvode; Doroteja Kregar, trgovka, Dravljica; Anton Novak, trgovec, Štepanavas; Viktor Jeločnik, trgovec, Vič; Andrej Grampovčan, trgovec, Vrhnika; Maks Bavcon, trgovec, Udmat pri Ljubljani. Za namestnike: I. Rant, trgovec, D. M. v Polju; Vladimir Novak, trgovec, Vič; Anton Kobi, trgovec, Breg-Preserje; Fran Velkavrh, trgovec, Brezovica; Jernej Kranjc, trgovec, Vrhnika. Za

pregledovalca računov: Davorin Šetinc, Doroteja Kregar. — Delegati za Zvezo trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo: Fran Zebal, trgovec, Rudnik; Josip Špora, trgovec, Ježica; Josip Jebačnik, trgovec, Rudnik; Maks Bavcon, trgovec, Udmat pri Ljubljani; Milko Jesih, trgovec, Rudnik; Anton Kobi, trgovec, Breg-Preserje; J. Pengov, trgovec, Šmarje; Anton Novak, trgovec, Štepanavas; Davorin Šetinc, trgovec, Vrhnika; Viktor Jeločnik, trgovec, Vič. Za namestnike: Doroteja Kregar, trgovka, Dravljica; Ivan Gerbec, trgovec, Ig-Studenec; Rudolf Rutner, trgovec, Vrhnika; Anton Latihar, trgovec, Ig; Ivan Arhar, trgovec, St. Vid; Leopold Hude, trgovec, Grosuplje; Vladislav Novak, trgovec, Vič; Anton Kandare, trgovec, Pijava gorica; I. Sicherl, trgovec, Zaloga.

7. Raznoterosti:

a) Vl. Novak pozivlja gremij, da se ukinejo pri prodaji več kot 5 litrov špirita uradna potrdila, ki promet zelo omejujejo.

Dalje naj se pri izdaji obrtnih listov bolje pazi na to, če so prosilci res učen ali ne.

b) Josip Uran, zastopnik gremija trgovcev v Ljubljani poroča, da prodajajo učitelji v šolah svojim učencem zvezke in ostale potrebščine. Storitvi je primerne korake, da se vsaj tam, kjer je trgovina s takimi potrebščinami, taka razprodaja prepreči.

c) Trgovec Rant nastopi proti krošnjarstvu; dalje zahteva, da naj stori gremij potrebne korake, da se »Trgovski list« spremeni v dnevnik. Načelnik mu pojasni stališče krošnjarstva, kakor tudi položaj »Trgovskega lista«, s katerim odgovorom se Rant zadovolji.

č) Davorin Šetinc interpeluje načelnika glede nedeljskega počitka v trgovinah. Pojasni se mu, da pripravlja tak zakon že poverjeništvu za socijalno skrbstvo.

Na prošnjo se dovoli Slov. trg. društvu »Merkur« 800 K podpore.

Ob pol 12. se je zborovanje zaključilo.

Pravna pomoč med Slovenijo in Julijsko Benečijo.

(Izveček iz Pravnega Vestnika.)

(Dalje.)

Pravosodna uprava za Slovenijo se je potrudila, doseči začasno uredbo kakor z N. Avstrijo, enako tudi z Julijsko Benečijo in je to vsaj deloma tudi dosegla. Misel je sprožila jugoslovanska delegacija na konferenci v Rimu že meseca aprila 1921 in osrednji urad za nove province je v soglasju z ital. ministroma za zunanje stvari in za pravosodje temu končno pritril, ter z razpisom z dne 6.

lip Rab in sinovi, Baški Sv. Ivan; Ferdinand Mesner, Brestovac; F. Linden Schmidt, Palanka; Matija Belan, Donav. Čeb.; Zveza hrvaških tovarn konoplje, Osijek; Zveza vojvodinskih tovarn konoplje, Zombor-Osijek.

Izvoz je znašal leta 1913 na Anglesko 150—200 vagonov, v Francijo 150 vagonov, v bivšo Avstroogrsko 263 vagonov in v Nemčijo 636 vagonov.

V tuzemstvu se je predelalo, in sicer v predilnici konopnine Odžaci letno okrog 100—150 vagonov za vrvice iz vlakna štev. 6/2 in iz konopnine 30/2, kar odgovarja štev. 14 prediva, dalje pasovi (gurte) in grobo predivo. Mihelsova močilnica konoplje in tovarna vrvarskih izdelkov d. d. Palanka 15—20 vagonov; Matija Belan, Don. Čeb., vrvar, letno 5 do 6 vagonov vrvarskih izdelkov in mali vrvarji 150—200 vagonov. Pri Mihelsu v S. Palanki je postavljenih 80 vreten.

V Odžakih in okolišnih slovaških vaseh se bavijo slovaški kmetje z izdelovanjem vrvarskih izdelkov in jih prinašajo na tržni dan na prodaj v Odžake. Ravno take izdelke izdelujejo obrtniki v Palanki, Apatinu

Podlistek.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(9. nadaljevanje.)

Tovarne so: 1. Méhelsova tovarna konoplje in vrv d. d. v Stari Palanki (Bačka), ki izdelava letno 50—60 vagonov. 2. Predilnica in vrvarska tovarna d. d. Odžaci (Bačka) z letno pridelavo 50—60 vagonov konoplje, 100—150 vagonov preje in vrvi. 3. Salzman in komp. v Novem Segedinu, tovarna konoplje, pridelava letno konoplje 80—100 vagonov, lanu 10—15 vagonov, tkalnega lanu 80—100 vagonov. 4. Ungaria, tovarna konoplje d. d. v Novem Vrbasu letno 70—80 vagonov konoplje. 5. Hrkanjska tovarna konoplje in lanu d. d. Dravski Sabolč (Baranja) letno 80—100 vagonov konopnine. 6. Slavonska tovarna konoplje in lanu d. d. v Vladislavcih, letno 40—50 vagonov. 7. Sremska tovarna konoplje d. d. Osijek—Erdevik, letno 30—40 vagonov konopnine. 8. Vukovarska konopljarina d. d. v Vukovaru, letno 80—100 vagonov. 9. Tovarna Konoplje J. Fidler v Vladislavcih, letno 20—30 vagonov. 10.

Tovarna konoplje Orlovnjak F. Špajzera letno 15—20 vagonov. 11. Tovarna konoplje Feliksa Pfajfera, Ovčara, letnih 15—20 vagonov. 13. Tovarna konoplje Gabora Diegena, Višnjevci, 10—15 vagonov. 14. Tovarna konoplje Augusta Kola d. d. (dunajska družba) Gamboš, letnih 50—60 vagonov. 15. Tovarna konoplje Čestelek (last družbe iz Segedina), letno 40—50 vagonov. 16. Tovarna konoplje Vanjska, letnih 30—40 vagonov. 17. Tovarna konoplje Lorenca Selingerja (domači Nemec) in Sinov, Bač, letnih 30—40 vagonov. 18. Tovarna konoplje d. d. Sépliget letnih 20—25 vagonov. 19. Tovarna konopnine Lorenca Selingerja, Miletič, letnih 20—25 vagonov. 20. Združene tovarne (Selinger, Krevinkar in dr.), Miletič, 25—30 vagonov. 21. Tovarna konoplje Gašpara Neja B. Bači Sveti Ivan (Priglevec) letnih 20—25 vagonov. 22. Tovarna konoplje Pišpek-pusta letno 20—25 vagonov. 23. Združene tovarne konoplje Štefana Keršnera in Hermana, Baški Sveti Ivan, 20—25 vagonov. 24. Tovarna konoplje Despota Sv. Ivan 10—15 vagonov. 25. Tovarna konoplje F. Bril-a, Novi Vrbas, letno 8—10 vagonov. 26. Česalnica konoplje Brilova, Novi Sad,

prečeše letno 30—40 vagonov. 27. Tovarna konoplje H. Roterja, Plavna, letno 8—10 vagonov. 28. Tovarna lanu Iv. Fiedlera, Osijek, letno 10—15 vagonov; ravnoista pridelava letno tudi okrog 30—40 vagonov prediva itd.

Tako obstoja v Bački 30 velikih tovarn za konopljo in 10 malih na Hrvaškem in v Slavoniji 8, v Banatu dve.

Kmečke konoplje se pridelava okrog 500—600 vagonov, in sicer so glavna središča kmetijske produkcije v Bački: Odžaci, Karavukovo, Filipovo, Miletič, Torža, Lalič, Brestovac, Obrovac, Tovariševo, Bukin, Čeb, Toman, Bulkeš, Paroga, Plavna, Veprovac i Parabuč. S konopljo je zasejanih v Bački 25—30.000 oralov. Pred vojno se je plačevala konoplja brez listja, suha po 6 kron in z listjem po 5.50 kron za 100 kg. Kmet je je pridelal na oralu 40—50 metrskih stotov, vsejal pa je na oral 50 kg semen. Semena se je pridelalo, ako se seje redko za seme 400—500 kg in ako se seje za vlakno (gosto) 100 kg.

Glavni izvozniki konoplje so: gg. Bratje Mihels, Kukujevci-Osijek; F. F. Bril, Novi Sad; Mijo Varga, Novi Segedin; Ignac Zukermantl, Karavukovo; D. L. Horović, Palanka; Fi-

julija 1921 št. 13843/10 naznanil predsedništvu višje deželne sodnije, da je začasno dovoljeno vsem pravosodnim oblastvom kraljevine SHS po predpisih haške konvencije o postopanju v zasebnopravnih pravdah z dne 17. julija 1905 in po dogovoru, sklenjenem dne 28. 10. 1879 med Italijo in Srbijo, nadalje da smejo obče-ovati neposredno med seboj in se pri tem posluževati vsaki svojega jezika. Predsedništvo višje deželne sodnije je obvestilo o tem vse podre-jene mu sodnije, za kralj. SHS. pa je to odobril ministrski svet v Beogru-du 1. nov. 1921.

Dotična naredba predsedstva viš. dež. sodnije v Trstu (16. 7. 1921, št. 5749/1/21) se glasi v zadnjem odstavku: »Na zahtevo centralnega urada (urad za nove province) se naznanja, da je, povsem provizorično, dovolje-no vsem sodnijskim oblastnjam Ju-lijske Benečije ravnati se nasproti onim kralj. SHS. po predpisih haške konvencije od 17. 7. 1905 v civilnem postopanju in po onih konvencije od 28. 9. 1879 med Italijo in Srbijo, ter si dopisovati »direktno« med seboj in posluževati se svojega jezika.

Začasno je torej za razmerje med sodnijami v Julijski Benečiji in v kraljevini SHS. skrbljivo. Ravnati se je po haški konvenciji, ki se je celo še izdatno poboljšala. Po haški kon-venciji smejo sodnije različnih držav praviloma obče-ovati le posredova-njem diplomatskih zastopnikov in bi morale, če se ne dogovorite drugače, prilagati svojim zapisom prestave dopisa in drugih spisov na francoski jezik ali na jezik zaprosenega oblas-tva. Oboje je sedaj med nami in Julij-sko Benečijo odpravljeno: sodnije la-hko obče-ujejo neposredno in vsaka piše v svojem jeziku, prestav ni tre-ba prilagati, ampak skrb za posredne sodnije bodi, da si sama preskrbi prestavo, če ne razume dopisa. Da je to načelo edino pravilno, izhaja iz uvaževanja, da bo skoraj praviloma pri sodnijah v Jugoslaviji nekdo, ki vsaj toliko razume italijanski, da bo v stanu zanesljivo povedati, za kaj gre v italijanskem zapisu in ravno tako bo v Julijski Benečiji s sloven-skimi ali srbo-hrvatskimi dopisi. Ko-liko se prihrani s tem dela in časa, v primeri s prejšnjo prakso, ko se je morala vsakemu zapisu priložiti prestava. Na konferenci v Rimu so bili zastopniki vseh držav složni, da je ta rešitev jezikovnega vprašanja in dopisovanju med sodnijami razli-čnih držav najumestnejša. Vsi zastop-niki so tudi soglašali, da vročevanje s posredovanjem diplomatskih za-stopstev uradovanje zelo zavlačuje in vsi so bili za neposredno obče-ovanje.

itd. Vukovarska konoplja tovarna in gd. Bril nameravajo osnovati pre-dilnice za konopnino. Velikega na-šega narodnega pomena bi bilo, da šega narodnega konoplja po večini v tuzemstvu predelala in v predela-nem stanju izvozila.

Konopnega semena se pridela okrog 300—350 vagonov, od katerih se uporabi okrog 300 vagonov za lastne setve 50 vagonov pa preosta-ne za izvoz na Madžarsko. Nekoliko se je izdelovalo tudi olja.

Pridelani lan se je podelal v ino-zemstvu.

Iz navedenega sledi, da se je v Bački in Sremu neposredno ob moč-virni donavski obali pričela in raz-vila znatna kultura konoplje in nje-nega predelovanja deloma na kmetih deloma v tovarnah ob znatni produk-ciji konoplje, ki predstavlja okrog 10% celokupne svetovne produkcije te kulturne rastline. Raditega bi bilo treba, da ustanovi država specialno poljedelsko postajo za kultiviranje konoplje v tem produkcijskem cen-tru, da dobiva in razdaje konopljeno seme iz Italije in da se v Odžakih osnuje šola za močenje, trenje ko-noplje, česanje konopline in za strojno in ročno predelavo konoplje. Na ta način bi se pridobili za ta kraj, kakor tudi za celo državo, strokov-njaki za gojitev in predelavo ko-noplje v konopnino in konopnine v njene fabrikate.

Naše sodnije smejo sicer sedaj obče-ovati s sodnijami v Jul. Benečiji nepo-sredno, toda v praksi ovira neposre-dno obče-ovanje pogostoma okolnost, da je treba taka pisma frankovati in da je poština sedaj povsod zelo vi-soka. Če ni vdeležena stranka, ki bi založila poštino, mora sodnja kriti stroške iz svojega uradnega pavšala. To pa je za sodnije, ki imajo mnogo posla z inozemskimi sodnijami tako občuten izdatek, da rajše napotijo pošiljatev, če sivar ni zelo nujna, po-štine prosto s posredovanjem pra-vosodnega ministra na pristojno di-plomatsko zastopstvo.

(Konec prih.)

Bolniško zavarovanje trg. nameščencev.

Opozarjamo še enkrat gg. trgov-ce, denarne zavode, trgovska in in-dustrijska podjetja ter zavarovalnice, da je Pokrajinska uprava v Ljubljani z odlokom dne 16. januarja 1922 opr. št. IV—807/22 (Uradni list za Slove-nijo št. 10 z dne 1. februarja 1922) odobrila novo urejena pravila Trgov-skega bolniškega in podpornega dru-štva v Ljubljani.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani deluje že od leta 1835. Do lanskega leta je sprejemalo društvo kot redne člane samo moške trgovske nameščence, praktikante in učence, ki so bili pri vstopu v dru-štvo popolnoma zdravi in še ne nad 40 let stari. Glasom novih pravil pa more postati redni član društva vsak trgovski nameščenec moškega in žen-skega spola, praktikant, učenec in učenka, ki se prišteva v smislu tr-govskega zakonika k trgovskemu pomožnemu osebju in to brez razlike starosti in zdravstvenega stanja. Ob-enem je društvo uvedlo tudi družin-sko zavarovanje, tako da so z člani-zavarovanci zavarovani zoper bole-zen tudi njihovi družinski člani, ki žive z zavarovancem v istem gospo-dinjstvu in so brez zaslužka.

Člani dobe, ako obole, brezplačno zdravniško pomoč in zdravila in v slučaju, da si vsled bolezni ne morejo skrbeti za zaslužek, boleznine 12 D. dnevno. V slučaju, da mora član gla-som zdravniške odredbe v bolnico, se zdravi isti v javni bolnici drugega razreda. Učenci, praktikanti in učen-ke pa v tretjem razredu. Društvo iz-plačuje ob smrti rednega člana, prak-tikanta, učenca ali učenke, kakor tudi družinskega člana pogrebno. Dru-žinski člani imajo v slučaju bolezni brezplačno zdravniško pomoč, zdra-vila in v slučaju poroda, porodnino in porodniško podporo. Društveni

člani pa nimajo pravice do oskrbe v bolnici na račun društvene bla-gajne.

Članarina znaša za vsakega red-nega člana mesečno D 24, od tega plača delodajalec D 8 in delojemalec D 16. Za praktikante, učence in učenke je pa določen mesečni zava-rovalni prispevek D 3. Ta znesek mora plačevati delodajalec iz svojih sredstev.

Vsak član, ki je star že nad 28 let, plača pri sprejemu v podporni zaklad za vsako leto po 28. letu 10 Dinarjev.

Pravico do podpore iz podporne-ga zaklada imajo oni redni člani, ki so v resnici revni in si vsled starosti ali telesnih hib ne morejo skrbeti za zaslužek. To so v glavnem bistvene premembe društvenih pravil.

Pripominjamo pa, da oni name-ščenci, ki so sedaj zavarovani pri okrajnih bolniških blagajnah, morejo pristopiti k naši bolniški blagajni (gl. § 7 pravil okrajne boln. blagajne) samo ob sklepu koledarskega pollet-ja t. j. sedaj 30. junija 1922. Izstop iz okrajne bolniške blagajne mora na-znaniti nameščenec sam (ne gospo-dar), in sicer se mora odpovedati pismeno en mesec pred 30. junijem. Radi tega naj vsak nameščenec, ki je sedaj zavarovan pri okrajni bol-niški blagajni javi meseca maja t. l. (pismeno) okr. boln. blag., da s 30. junijem 1922 izstopi kot član iz okr. boln. blag. in pristopi k naši blagajni.

Vsled tega apeliramo na gg. tr-govce, denarne zavode, trgovska in industrijska podjetja, da širijo zani-manje za svojo stanovsko bolniško blagajno in delajo na to, da bo vsak trgovski nameščenec moški ali žen-ska, vajenec ali vajenka zavarovan zoper bolezen pri svoji stanovski bolniški blagajni, ki nudi svojim članom v slučaju bolezni najmanj vse iste ugodnosti, ki jih predpisuje za-kon za zavarovanje delavcev proti bolezni in nezgodam.

Gg. trgovce, zavode in podjetja prosimo, da nam čimprej sporoče, koliko nameščencev pristopi s 1. ju-lijem k naši bolniški blagajni, da jim moremo poslati pristopne izjave, ka-kor tudi potrebne odpovedi v izpol-nitev. Pravila na željo radi pošljemo. Za event. natančnejša pojasnila se je obrniti na Trgovsko bolniško in pod-porno društvo v Ljubljani, Gradišče 17, I. nadstropje.

Nabirajte pri vsaki priliki za
„TRGOVSKI DOM“
Prispevke sprejema:
„Trgovski dom, Ljubljana“
Gradišče 17.

5. Produkcija konoplje in vrvarskih izdelkov v Srbiji.

V Srbiji se prideluje konoplja v okolici Leskovca, Vranje in Bujanov-ca, in trgovske svrhe, da se proda bodisi kot konoplja, bodisi kot vrvar-ski izdelki. V ostalih krajih Srbije, izvzemši malo okolice Aleksinca in Kruševca se prideluje konoplja samo v svrhu izdelave platna za domačo potrebo.

Kdaj se je pričelo z izdelovanjem konoplje in vrvarskih izdelkov v okolici Leskovca, Vranje in Bujanov-ca, ni znano, ker je to naša stara vr-sta dela. Od starodavnih časov se je tu pridobivala konoplja in iz nje vr-varski izdelki. Vrvarski izdelki so se pošiljali v karavanah v Srbijo, Ru-munijo, Dobrudžo, Bolgarsko, St. Sr-bijo in Makedonijo, Bosno in Hercegovino, Tesalijo, Albanijo in Črno goro. Izvozni predmet so bile vrvice-sidžime, iz katerih so potem v nave-denih pokrajinah vrvarji izdelovali vrvarske izdelke, ki so v dotičnem kraju potrebni, ali pa gotovo blago, kakor konopci, vrvi v različnih veli-kosti hin debelostih za oljarje, vo-zove, konje in podobno. Dokler je obstojal ta izvoz, je šlo vrvarstvo zelo dobro in med krimsko vojno celo ta-ko izvrstno, da so vrvarji namesto vode pili vino iz vrčev.

Najprvo so izgubili Rumunijo, ker je uvedla po osvobojenju uvozne ca-rine in na ta način zaščitena domača

industrija se je emancipirala od uvo-za iz Leskovca in Vranje. Pozneje so iz istih vzrokov izgubili tudi Dobru-čo, nato so izgubili staro Grčijo, kjer jih je pregnala italijanska konkuren-ca, in pridržali začasno samo še Te-salijo, kjer se to blago še sedaj po-rablja.

Z okupacijo Bosne in Hercegovine so začeli tudi to pokrajino izgubljati; dokler je leta 1890 niso popolnoma izgubili. Tu jih je pregnala popolno-ma baška industrija. Stambul-Cari-grad smo izgubili pd vplivom malo-azijske-karastamboljske konkurence, ki je prodajala sicer bolj grobe, toda cenejše produkte. V kolikor so izgu-bili odjemalce za vrvarstvo v nave-denih deželah, v toliko so začeli od početka železnice leta 1886 izvažati konopnino v Avstrijo, Nemčijo in An-glijo; izvoz so od leta do leta pove-čevali in dobivali za konopljo tudi vedno boljše cene.

Začetkom leta 1906 je Bolgarija uvedla visoke carine na vrvarske iz-delke in takrat so začeli Bolgari in naši Leskovčani uvažati našo konop-ljo in naše vrvarje v Bolgarijo, da bi tam izdelovali vrvarske izdelke in na ta način pregnali vrvarstvo iz Sr-bije kakor tudi iz Italije. Ta proces traja še sedaj, in sicer ne da bi bili Bolgari zavedli doma produkcijo ko-noplje in naučili svoje delavce teh vrst dela, marveč porabljajo našo ko-nopljo in se poslužujejo naših delav-cev, okrog 600 ljudi po številu.

Kolkovanje trg. knjig.

Pod knjigami, ki so podvržene kolk-u, ni umevati samo vezanih knjig, temveč sploh vse poslovne za-piske trgovcev in obrtnikov, ki se ti-čejo njih trgovine ali obrta, čeprav obstoje ti zapiski samo iz posamez-nih pol ali listov.

Knjige, ki se ne tičejo trgovine ali obrta, niso podvržene kolk-u.

1. Koliko znaša pristojbina.

Tukaj imamo razločevati:

a) Glavne knjige. Sem spadajo glavne, kontokorentne, in saldokont-ne knjige trgovcev, tovarnarjev in obrtnikov.

Pristojbina znaša 50 par od vsake pole. Kot ena pola se vzame 5040 cm².

b) Postranske knjige. Sem spa-dajo vse druge knjige, ki se vodijo za kako trgovino, obrt ali industrij-sko podjetje, potem za posredovanje trgovskih posredovalcev (senzalov). Te knjige so: dnevnik (journal), štraca, blagajniška knjiga, primano-ta, fakturna knjiga (prodajna knjiga), skladiščna knjiga, inventarna in bi-lančna knjiga.

Pristojbina znaša 10 par od vsa-ke pole. Kot ena pola se vzame 2640 cm².

2. Kako se izvrši kolkovanje.

Knjiga ne sme imeti še nobenega vpisa; prinesiti je na davčni urad še prazno. Na prvi strani je pa označiti:

a) namen knjige (n. pr. kontoko-rentna knjiga, blagajniška knjiga, štraca itd.);

b) število pol;

c) dan, mesec in leto.

Te podatke je lastnoročno podpi-sati in obenem je skozi knjigo pote-gniti močno nit, na tak način, da se na oba konca te niti pritisne potem lahko uradni pečat. V to svrhu so tr-govske knjige običajno že na enem ali dveh primernih mestih perforira-ni (prelunknani).

Davčni urad izmeri površino ene-ga lista dotične knjige in pomnoži to površino s skupnim številom vseh li-stov. Na ta način se dobi skupna po-vršina cele knjige. Pri »glavnih« knjigah se deli ta skupna površina s številom 5040 cm², pri »postranskih« knjigah pa s številom 2640 cm². Kvo-cijent označi število vseh pol. More-bitni ostanek v deljenju se vzame kot cela pola.

Pristojbina znaša kakor že ome-njeno pri »glavnih« knjigah 50 par, pri »postranskih« knjigah pa 10 par od vsake pole.

Plača se v kolkih, ki jih je prile-piti na prvo stran pole. Davčni urad pritisne nanje uradno štampljo; ob-enem pritisne uradni pečat na oba konca omenjene niti.

3. Katere knjige so kolka proste.

Knjige, ki se vodijo samo za ma-nipulacijo ali pa za notranje poslo-vanje so kolka proste. Sem spadajo zlasti beležnice, ki jih nosijo trgovci in obrtniki pri sebi.

Vpisovalne knjige, ki jih dajejo delodajalci delavcem (ali sploh delo-jemalcem) ter vpisujejo vanje izro-čeno blago, ali pa izvršeno delo, so kolka proste tudi takrat, če vpišejo vanje izplačani zaslužek.

Pridobitne in gospodarske zadru-ge, ki so ustanovljene na podlagi za-kona iz leta 1873, uživajo prostost za one knjige in v zapiske, v katere vpi-sujejo izključno pravne razmere za-druge nasproti svojim članom (za-družnikom). Knjige in zapiski, v ka-tere se vpisujejo pravne razmere za-druge nasproti drugim osebam, pa niso kolka proste.

Kopirne knjige za pisma so tudi kolka proste, ravno tako tudi poslo-vne knjige posredovalcev za službe, če se vpisujejo vanje samo od zakona zahtevani podatki.

Knjige hranilnic za poslovanje glede hipotekarnih posojil so tudi oproščene od pristojbine.

4. Kolkovanje posameznih listov.

V novejšem času se porabljajo namesto knjig tudi zapiski v obliki kartonov ali posameznih listov.

Pristojbinski predpisi se na to okoliščino dozda se ne ozirajo dovolj. Zadeva trgovske zbornice bi bila, da se izposluje remedura tudi v tem oziru.

Po dosedanjih predpisih je plačati kot pristojbino:

a) pri »glavnih« knjigah za vsak karton v velikosti do 1750 cm² 50 par, če je večji nego 1750 cm², pa 1 Dinar (§ 2, odst. 3 predpomb k tarifu iz leta 1862).

b) pri »postranskih« knjigah za vsak karton v velikosti do 2640 cm² 10 par, v velikosti nad 2640 cm² do 5040 cm² 20 par in v velikosti preko 5040 cm² 30 par.

Pri vezanih »glavnih« knjigah znaša pristojbina od vsacih 5040 cm² 50 par, pri kartonih znaša pa ravno toliko pristojbina že za vsak karton, če meri tudi n. pr. samo 1200 cm², kar se je v nekem praktičnem slučaju res tudi že zgodilo.

5. Kazenske posledice.

Knjige trgovcev in obrtnikov obdrže svojo dokazno moč sicer tudi v tem slučaju, če niso kolkovane; toda prej nego jih sprejme sodišče kot dokaz, je poravnati vso pristojbino in obenem tudi povišek.

Namesto enkratne pristojbine je plačati pri »glavnih« knjigah trikratno pristojbino, pri »postranskih« knjigah pa desetkratno.

Znižanje tega poviška je po zakonu o trošarini in o taksah iz leta 1921 nedopustno.

Pristojbina in povišek se sme zahtevati vendar samo za toliko pol knjige, kolikor je je bilo porabljen.

6. Odjemalne knjižice.

Knjižice, v katere vpisujejo trgovci ali obrtniki razno blago, ki ga oddajajo naročnikom ali odjemalcem proti periodičnemu (n. pr. mesečnemu) odplačilu, so podvržene kolkui 1 Dinar na leto.

To pristojbino je plačati na ta način, da se prilepi kolek na prvo stran knjižice ter da se napiše čez kolek trgovčev, odnosno obrtnikovo ime in dan, ko se je kolek prilepil.

To pristojbino je plačati vsako leto posebej.

Ta določba je še le od lanskega leta in še ni dovolj znana. Kazen znaša petkrat toliko ter jo je plačati poleg redne pristojbine. Tudi ta kazn se ne more znižati.

Izvoz in uvoz.

Otežkočenje izvoza iz Romunije. Romunska izvozna in uvozna komisija namerava predlagati vladi izdajo novega pravilnika za izvoz, po katerem bi bil dovoljen izvoz raznih živilskih potrebščin le tedaj, če bi se prepustila polovica vse količine domačemu konzumu, izvoz jaje, sira, slanine in rib pa bi se sploh prepovedal. O predlogu komisije bo odločil končno veljavno gospodarski svet, ki bo najbrže predlog odobril.

Prost izvoz olja iz Čehoslovaške. Čehoslovaški konzulat v Ljubljani sporoča da je po odloku trgovskega ministrstva v Pragi od 1. maja 1922 dovoljen prost izvoz olja za usnje.

Izvoz mesa v Avstrijo. Ker je madžarska vlada prepovedala izvoz blaga, se opaža v Avstriji pomanjkanje mesa, ter so v zadnjih treh tednih poskočile cene za meso od 20 do 30 od sto, a sorazmerno rastejo cene tudi drugemu živu. Uvoz mesa iz Jugoslavije in Rumunije se je znatno povečal in se to že opaža tudi na naših tržiščih, kjer se cene dvigajo.

Narodno gospodarske zadeve. trgovina.

Ukinjenje koncesijoniranja trgovine z živino, z mlekom in jajci in agenturških in komisijških podjetij. Ministrstvo trgovine i industrije je izdalo na podlagi sklepa zakonodajnega odbora zakon, s katerim se ukinjajo sledeče narredbe bivše deželne vlade za Slovenijo, ki jih je bila izdala na podlagi avstrijskega pooblastilnega zakona z dne 24. julija 1917, drž. zak. št. 307, in ki so vsled povojnih razmer izpreminjale odnosno utesnjevale določbe obrtnega reda in sicer: 1. Naredba deželne vlade

za Slovenijo z dne 10. decembra 1919, št. 796, s katero je bila nadrobna prodaja vseh alkoholnih pijač v zaprtih posodah pridržana imetnikom trgovine z mešanim, oziroma s kolonijalnim, špecerijskim in z materialnim blagom. 2. Naredba deželne vlade z dne 20. decembra 1919, št. 815, po kateri je bila obrt trgovine z živino (govedo, ovce, koze, konji in prašiči) vezana na koncesijo in po kateri so bili vsi imetniki trgovine z živino, ki so prijavili ta obrt po 1. januarju 1916 zavezani naknadno prositi za koncesijo. 3. Naredba deželne vlade za Slovenijo z dne 20. decembra 1919, št. 816, s katero se je uvedla koncesija za obrt trgovine z mlekom in jajci. 4. Naredba deželne vlade za Slovenijo z dne 18. avgusta 1920, št. 327, s katero se je obrt agenturne in komisijške trgovine, obrt menjalnice in trgovine z valutami, dalje obrt trgovine z mešanim blagom, kolonijalnim blagom, špecerijskim blagom, materialnim blagom in manufakturnim blagom na debelo ter obrt trgovine z deželnimi pridelki na debelo, podvrgla koncesijoniranju. Obrt trgovine z deželnimi pridelki je bil koncesijoniran samo glede sledečih predmetov in sicer: vseh vrst žita (pšenica, rž, ječmen, koruza, ajda, oves, proso) mlinskih izdelkov vseh vrst, razen otrobov (moka, ječmen, kaša in zdrob) suhega sočivja (fižol, grah in leča, krompirja, sena in slame), s katero so bili vsi imetniki teh obrtov, ki so prijavili svoje obrte po 1. januarju 1916 primorani prositi naknadno za podelitev koncesije. 5. Naredba deželne vlade za Slovenijo z dne 15. novembra 1919, št. 11 glede pospeševanja ustanavljanja strokovnih obrtnih združenj in zvez obrtnih združenj. — Z ukinjenjem teh naredb, je bilo vzpostavljeno zopet pravno stanje, ki je vladalo pred vojno, in so sedaj v teh zadevah merodajne določbe bivšega avstrijskega obrtnega reda.

Ker poteče rok za odpoved pri okrajni bolniški blagajni z 31. majem tega leta, smo danes z nova priobčili članek o »Bolniškem zavarovanju trgovskih nameštencev, na kar p. n. naročnike opozarjamo.

Cene monopolskemu petroleju. Uprava monopola je sklenila, da se prodaja petrolej iz skladišča Beograd po 600 Din. za 100 kg.

Rumunsko-poljska trgovinska pogodba. Trgovinska pogodba, ki so jo pred kratkim sporazumno sestavili zastopniki rumunske in poljske države, bo te dni predložena rumunskemu parlamentu.

Trgovina z dijamanti ne uspeva. Kakor poročajo, se v Afriki vedno manj in manj kopljejo dijamanti, ker se dijamanti zelo malo kupujejo in se kopanje ne izplača. Razlog slabi kupčiji je ta, da so boljše ruske dijamante v velikih količinah prodali v Londonu in Parizu. Doslej je sovjetska Rusija prodala dijamantov za nad 400 milijonov frankov.

Čehoslovaška in Palestina. Čehoslovaško ministrstvo trgovine je osnovalov Jaffi trgovsko čehoslovaško ekspozituro.

Mednarodna trgovinska konferenca. Iz Pariza poročajo, da se bo od 31. maja do 3. junija vršila v Parizu mednarodna trgovinska konferenca, katere se bo udeležilo 22 zaveznih in prijateljskih nevtralnih držav. Konferenca se bo bavila med drugim z valuto, carino, krediti za izvozno trgovino itd.

Industrija.

Produkcija premoga v ruhrskem revirju je dosegla v mesecu aprilu 7 milijonov ton nasproti 9 milijonom ton v mesecu marcu. Povprečna dnevna produkcija je znašala v marcu 333.862 ton, v aprilu pa 302.653 ton.

Svetovna produkcija pesnega sladkorja za tekoče poslovno leto je cenjena od Newyorške tvrdke Willett & Gray na okrog 100.01 milijona centov proti 93.51 in 65.10 milijona centov v obeli predhodnih letih.

Denarstvo.

Zakon o ažijski pred plenom finančnega odbora. Iz Beograda poročajo: Finančni minister je predložil finančnemu odboru predlog zakona o ažijski, ki naj bo sestavni del finančnega zakona. Po tem zakonu je predvideno, da se carina in ostale takse, ki so se doslej plačevale v zlatu, morejo plačevati tudi v srebru z ažijsko 500 odst. tako, da se za

100 zlatih dinarjev plača 600 dinarjev v srebru. Za izvozno carino ni predvideno nič, ker se izvozna carina plača v srebru.

Nova filijalka Narodne banke. Na Cetinju se osnuje podružnica Narodne banke SHS.

Cene srebrnemu in zlatemu denarju v Gradcu so nastopne: srebrne krone po 640 kron, dvokronski novci po 1280 kron, petkronski po 3440 kron, stari goldinarji po 1760, dvogoldinarji po 3520 kron, desetkronski zlatniki po 15 tisoč kron, 20kronski zlatniki po 30 tisoč kron, stokronski po 150.000 K.

Zmanjšanje obtoka bankovcev v Avstriji. Po izkazu Avstroogrske banke se je od 30. aprila do 7. maja zmanjšal obtok bankovcev za 1.8 milijarde.

Carina.

Madžarske tekstilne carine. Tekom posvetovanj o novi carinski tarifi so izjavili budimpeštanski tekstilni trgovci, da se ne bodo več udeleževali posvetovanj, če bodo zastopniki industrije in vlade še nadalje vztrajali na visokih carinskih postavkah za tekstilno blago. Madžarski trgovci se zlasti pritožujejo nad tem, da so se določile visoke uvozne carine tudi za ono blago, ki se ne proizvaja doma.

Povišanje zlate paritete v Avstriji. Poslovno vodstvo Avstroogrske banke objavlja, da je zlata pariteta (preračunsko razmerje glede plačanja carine v zlatu) določena za dobo od 15. do 21. maja na 1800 Ka.

Carinska manipulacija z vzorci inozemskih razstavljalcev na II. orijentalnem trgu v Bratislavi. Ministrstvo financ je dovolilo ponovno z odlokom z dne 20. IV. 1922, 41.424/5106 v dogovoru z uradom ministrstva trgovine, da se blago ki pride iz inozemstva kot vzorci za II. orijentalni trg v Bratislavi v dneh 9.—16. julija 1922, pošilja obmejnimi carinskimi uradi brez uvoznega dovoljenja glavnemu carinskemu uradu v Bratislavi, kjer bode ocarinjeno in kot vzorci zabeleženo. Obmejni carinski uradi so o tem obveščeni. Natančnejša pojasnila daje konzulat CSR v Ljubljani.

Nova madžarska carinska tarifa. V madžarskem ministrstvu trgovine se pripravlja nova carinska tarifa, ki bo tekom poletja predložena narodni skupščini, a bo jeseni stopila v veljavo. V konstrukciji in kar se tiče razdelitve in detajlov, bo od sedanje popolnoma različna. Sedanja ima mnogo dodatkov in opomb, da se jo more razumeti, a nova bo imela izrčen popis blaga. Pri sestavi tarife se zaslišavajo interesi poedinih grup, da se spravijo v sklad želje industrijalcev trgovcev in konsumentov. Najtežje je odrediti carino za kožo, kožne izdelke in tekstilne izdelke, ker si tukaj nasprotujejo interesi industrijalcev in trgovcev, ki trgujejo z inostranskim blagom. Vlada se trudi, da na vsak način zaščiti domačo industrijo, in zmanjša deficit neugodne trgovinske bilance, ki je preteklo leto znašal 20.7 milijard kron.

Promet.

Prometne omejitve. Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstne robe za postaje Zemun loko, Beograd loko in Topčider loko je zopet dovoljeno. — Sprejemanje in odpošiljanje robe, ki se mora ocariniti v carinarni Roma Fermini ostane še nadalje do preklica ukinjeno. Dovoljene so le pošiljke, ki so naslovljene na poslaništvo v Kvirinalu in Vatikanu. — Radi stavke v papirnicah Horka na Šajavon (Oczroczony), Slavoševce, (Nagyszebo) in Ruzomberok (Rozsashegy) je sprejemanje vsakovrstne robe za te tovarne papirja za postaje Horka na Šajavon, Slavoševce in Ruzomberok do nadaljnjega ukinjeno.

Prometne spremembe. Sprejemanje in odpošiljanje apna na vse postaje subotiske direkcije je dovoljeno.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Važno za importne in eksportne tvrdke. Ponovno opozarjamo interese te ki se zanimajo za vzpostavitev trgovskih zvez z Nemško Avstrijo, da dobijo pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani vprašalne pole v izpolnitev.

Oddaja pleskanja (ličenja) železnih mostov pri Karlovcu. Gradjevinška sekcija v Ogulinu razpisuje na dan 1. ju-

nija t. l. ob 10. dopoldne v svoji pisarni pismeno licitacijo glede oddaje pleskanja (ličenja) železnih mostov na deželni cesti pri Karlovcu. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Vzorčni semenj v Budimpešti se bo letos vršil 17. do 26. junija. Podrobne informacije o tem semnju je mogoče vpogledati v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Dobava, prodaja.

Dobava raznega materiala za Tobačno tovarno v Ljubljani. Pokrajinska monopolska direkcija v Ljubljani razpisuje na dan 19. junija 1922 ob 11. uri dopoldne ponudbeno dražbo za dobavo sledečega materiala za Tobačno tovarno v Ljubljani: Škrob, alikantna slama, slama za ustnike, špaga, špirit rektif., lepenka valovita, žičnike, etikete za smotke, škrobni sirup, štoraks, mast tavotna, milo pralno, olje cilindrično in strojno, petrolej, sveče, vžigalice, kontrolni listki, cement, šamotna opeka, bencin, lepenka, oglje in metle, ter omele (Bartwische). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Opozarjamo na današnji oglas tvrdke Ivan Gajšek, v katerem se priporočajo svetovno znani pisalni stroji »The Oliver«.

Razdelitev veleposestev. Beograjski dnevnik »Politika« priobčuje zakonski načrt o razlastitvi in kolonizaciji, o katerem je razpravljala ministrski svet. Po tem načrtu se bo raztezal zakon na vsa veleposestva, in sicer bodo razlašena v Sloveniji, Dalmaciji in Hercegovini veleposestva, ki presegajo 50 ha, v Slavoniji in delu Hrvatske in v Črni gori 100 ha, v Bosni in delu Hrvatske 170 ha, v delu Slavonije 200 ha, v Sremu in Vojvodini ter v novi Srbiji 300 ha. Lastnikom se prepuste gori omenjena zemljišča kot največja posestva. Veleposestva, ki pripadajo državljanom nam sovražnih držav se bodo razlastila brez odškodnine.

Čehoslovaški kapital in naši rudniki. Praška trgovinska in industrijska zbornica opozarja čehoslovaške industrijalce na možnost kapitalističnega in tehničnega sodelovanja pri eksploataciji naših rudnikov. Zlasti opozarja na rudnike bakra in svinca v Stari Srbiji.

Brezplačna vrnitev vzorcev razstavljenih na II. orijentalnem trgu v Bratislavi. Ravnateljstvo čsl. državnih železnic v Bratislavi naznanja z dopisom št. 745/9/II z dne 20. IV. 1922 da se dovoljuje za vrnitev razstavljenih vzorcev istotako ugodnost razstavnega tarifa, za slučaj, da je bil iz pošiljkatve razstavljenega blaga samo en del izžreban ali pa prodan; potrebno pa je, da se predloži tovarni list o izvorni dobavi cele pošiljke na trg in predpisano potrdilo razstavljalnega odbora.

Prosta prodaja tobaka v Avstriji. S 1. julijem se v Avstriji odpravijo tobačne karte in bo prodaja tobaka prosta.

Poljedelski stroji za Rusijo. Sovjetska vlada javlja uradno, da je posebno trgovsko odposlanstvo iz Moskve uspešno končalo pogajanja z dunajskimi tvrdkami glede dobave poljedelskih strojev za Rusijo. Z Dunajčani vred so se pogajali za dobave tudi veliki francoski sindikati, toda njihove ponudbe so Rusi z ozirom na držanje Francozov na genovski konferenci odklonili.

Veliko pomanjkanje sladkorja v Nemčiji. V Nemčiji vlada veliko pomanjkanje sladkorja. Vlada je napravila vse korake, da prepreči izvoz v inozemstvo.

Mezdno gibanje v poljski tekstilni industriji. Poljski delavci tekstilne industrije so nastopili mezdno gibanje, zahtevajoč 50 odstotkov povišanja plač. Delodajalci so na njihove zahteve odgovorili, da so pripravljeni zvišati delavstvu plače za 21 odstotkov, ki bi stopili v veljavo šele čez dva meseca. Delavstvo je to ponudbo odbilo. Preteklega torka so se vršila pogajanja pod vodstvom zastopnika iz ministrstva za javna dela med delavstvom in podjetniki, ki pa so ostala brezuspešna.

Oglašajte v »Trgovskem Listu«!

Važna konferenca podonavskih držav. 29. t. m. se prične na Dunaju konferenca vseh podonavskih držav. Konferenca bo izdelala pravilnik o hidrotehničnem režimu rek v donavskem basenu. Zelo važno je, da bo ta konferenca proglasila tudi več donavskih pritožkov za svobodne in mednarodne z ozirom na promet. Našo državo bo zastopal dunajski poslanik minister g. Mihajlo Ristič. Naš dosedanji delegat v podonavski komisiji admiral Prica je razrešen svojih dolžnosti.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 24—24.25, Bukarešta 49, Milan ček 365—366, izplačilo 368.70, London 302—308.50, Newyork 68—68.50, Pariz 610—625, Praga 133—133.50, Švica 1315—1325, Dunaj 0.70—0.717, Budimpešta 8.80 do 8.90. Valute: dolar 67—68, avstrijske krone 0.79—0.80, češke krone 128 do 129, napoleonori 225, lire 364—366. Jadranska banka 367.

Ljublj. kreditna banka 230.

Slov. eskomptna banka 170.

Trbov. premog. družba 248—267.50.

Beograd, devize: Berlin 23.80 do 24, Budimpešta 8.95, Bukarešta 48.50, Rim 360, London 302, Newyork 68.75, Pariz 610, Praga 133, Ženeva 1305, Dunaj 0.72.

Curih: Berlin 1.77, Newyork 521.50, London 23.22, Pariz 47.55, Milan 27.25, Praga 10, Budimpešta 0.67, Zagreb 1.90, Varšava 0.13, Dunaj 0.0550, avstrijske žigosane krone 0.0550.

Za daljno prodajo Diana, francosko žganje.

Velika in stalna zaloga po originalnih tovarniških cenah
pri tvrdki FRANC GULDA v Mariboru.

Naznanilo.

S tem obveščamo cenj. odjemalce, da smo prevzeli za sledeče tobačne rajone **monopolno veleprodajo soli**, in sicer:

za Ljubljano, Vrhniko, Kamnik, Lukovlco in Litijo.

Sol je plačljiva naprej, vsled česar prosimo cenj. odjemalce, da nakažejo pravočasno denar, ker bi njih naročila, ki niso krita s plačili, ne mogli izvršiti.

Cenjene odjemalce mesta Ljubljana prosimo, da pošiljajo po sol z lastnimi vozmi, ker mi sol na dom ne dostavljamo.

JADRAN, d. z o. z., kralj. monopol. prodaja soli
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 9.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd.
dobavlja ANTON RAVHEKAR, Ljubljana,
Pred Lkofijo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

—AVTO—

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa povravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi **Jugo-Avto**, d. z o. z. v Ljubljani.

Sava Sekulić

agenturna - komis. zavod v Sarajevu
sprejema zastopstva kakor tudi vsakovrstno blago v komisijo.

„Promet“ Vse tehnične potrebščine iz gumija, asbesta, pamula, in kovine. Potrebščine za strojni obrat, tehnične kemikalije, stroje i. t. d.

Erjavac & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino

in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlseisen)

nasproti Križanske cerkve.

Tovarniška zaloga.

Matija Trebar

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 6.

Telefon 539.

Esence za žganje in likerje:

Cognak, Hrušov (Kaiserbiernen),
Rum - koncent., Rum - kompos.,
Vanile, Kumnov.

Sadne arome za brezalk. pijače:

Malinova, jagodova, jabolčna, citronova, oranžna, vanilova - aroma.

Esenci za kandite in sladčice.

Sadni eteri v treh različnih koncentracijah z primesjo umetnih eterov.

Sadni sok:

Malinovec la. z raf. sladkorjem,
Citronov sirup z » » » » » »
Oranžni » » » » » » » » » »

Po najnižjih dnevnih cenah priporoča:

Tovarna sadnih sokov, esenc itd.

Srečko Potnik, Ljubljana,

Metelkova ul. 13, vis a-vis Belg. voj.

Mavec - gips

portland in roman-

cement

nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič

veletrgovina s stavbenim

materijalom

Ljubljana,

Miklošičeva cesta števil 13.

Išče se kompanjon za mešano trgovino

v prometnem trgu na deželi, kjer je hisa pripravljena nalašč za trgovino; ali se pa odda cela hiša v najem. Kje in pogoje pove Franc Leskovšek v Kozjem.

Dražba posestva.

V petek, dne 26. maja t. l. ob 3. uri popoldne se vrši na postaji Brezovica pri Ljubljani

prostovoljna dražba zemljišč

vlož. št. 1673 in 1676, kat. občina Brezovica.

Zemljišča merita skupaj 13.543 m² in se raztezata v dolžini 450 m tik ob železniškem tiru postaje Brezovica, sta toraj zelo prikladna za skladišni prostor.

Vzključna cena K 200.000.—

Pojasnila pri družbi lesnih industrijcev: „Panonia“ v Ljubljani, Dunajska cesta 33 (Balkan).

Limone

ravnokar prispele, **prebrane, 250 kom.** za zaboj K 520—franko skladišče razpošilja, dokler traja zaloga **Vinko Hmelak i drug, Maribor.**

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

The 'Oliver'

najboljši in najcenejši

pisalni stroj.

Zastopstvo in zaloga: **Ivan Gajšek**, papirna trgovina v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.

KORANIT

zajamčeno pravo asbestni škričlj za kritje streh.

Zaloga

pri krovu Fr. Fujan-u, Ljubljana-Ilovica 48.

Obvestilo.

P. n. odjemalce vljudno obveščam, da vodim dosedanje trgovino z mešanim blagom **Resnik & Vabič** radi izstopa g. Vabiča samostojno ter vodim trdiko za naprej samo pod imenom **Franjo Resnik, Maribor, Krčevina**.

Priporočam se za nadaljno naklonjenost s spoštovanjem

Franjo Resnik.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni in barvani. prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 30.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn: Bösendorfer, Erhbar, Czapka, Hötzl, Schweighofer, Stigl. itd. Tudi na obroke.

Jerica Hubad roj. Dolenc. Ljubljana, Hilšerjeva ulica 5.

Na veliko in malo!

Priporočamo p. n. trgovcem in obrtnikom najcenejši nakup potrebščin za krojače, čevljarje, šivilje, sedlarje, razne sukance, vse spadajoče orodje, žlice (kavine in čajne), toaletne potrebščine, brivsko milo, palice in kravate, srajce, gumbe. Najboljše **šivalne stroje** za rodbinsko rabo in obrt v vseh opre- mah: „GRITZER“ igle, olje, posamezne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles.

Josip Petelinc,
Ljubljana

Sv. Petra nasip šte. 7.

Pozor trgovci!

Lusten izdelek!

Pristne otepače

(kloferje)

iz španskega

trsja

izdeluje

Anton Merhar

pletarski mojster

Ljubljana, Sv. Petra cesta 22.

Zahtevajte cenik in vzorce!

Slovenska trgovska delniška družba v Ljubljani.

Poziv k subskribciji novih delnic.

Redni občni zbor Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani je sklenil dne 18. marca t. l. zvišati delniško glavnico

od K 5,000.000— na K 8,000.000—

z izdajo

7500 novih delnic à K 400— nom.

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi dveh starih delnic eno novo à K 440— prištevisi 5% obresti od nominalne K 400— od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.
2. Novi delničarji dobe delnice po kurzu K 480—, prištevisi 5% obresti od nominalne K 400— od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.
3. Delnice druge emisije participirajo na čistem dobičku za leto 1922.
4. Nove delnice se bodo izročile proti vrnitvi začasnega potrdila podpisovateljem takoj po končani subskribciji.
5. Repartitijo delnic za nove delničarje si pridržuje upravni svet.
6. Podpisovanje delnic nove emisije se vrši od 10. do 31. maja 1922, in sicer pri:

a) Slovenski trgovski delniški družbi, Ljubljana, Resljeva cesta št. 22, in njeni podružnici, skladišče Rakek; b) Slovenski eskomptni banki, Ljubljana in pri vseh njenih podružnicah, in sicer: Novo mesto, Rakek, Slovenji gradec in njeni menjalnici v Ljubljani, Kolodvorska ulica.; c) Trgovski banki d. d., Ljubljana, Beethonova ulica št. 10, in njeni podružnici v Mariboru.

7. Delnice se bodo izdajale v komadih à 1, 5 in 25 delnic.

Naša družba posluje špeciálno v kolonijalni in špeciérjski stroki samo na debelo. Ima svoje poslovne prostore in skladišča v lastni hiši, Resljeva cesta šte. 22 blizu glavnega kolodvora. Vzdržuje tudi veliko skladišče na Rakeku in sicer s špeciérjskim, kolonijalnim blagom ter deželnimi pridelki. Delokrog družbe postaja čimdalje večji, poslovanje se je že dosedaj razvijalo povsem povoljno, a v bodoče se utegne razviti tako, da sedanja sicer visoka delniška glavnica nikakor ne bo zadoščala.

Zato je potrebno, da se udeleži sleherni stari delničar pa tudi sploh vsak trgovec na deželi podpisovanja novih delnic, da bo v bodoče naša zaloga tako bogata in tako raznovrstna, kakor si želijo to naši trgovci delničarji

V LJUBLJANI, dne 4. maja 1922.

Upravni svet Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani

Elektrotehnično podjetje

Leop. TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25 — Maribor, Koroska cesta 3.

Naprava kompletnih elektrarn za vsako napetost. — Zaloga raznih strojev, svetil, žarnic in inštalacijskega materiala — Popravila elektromotorjev.

Naslov za brzojavke: Motor Ljubljana. — Naslov za brzojavke: Motor Maribor.

Natrite in proračune na zahtevo.

Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp., Postojna

Centrala: Ponteba.

Podružnica: Postojna (Poštni predal 17). Villach (Poštni predal 51)

Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Oprema vsake vrste blaga.

Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v kateri koli kraj.

Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn. trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica Ljubljana, Sodna ulica šte. 3.

Ustanovljeno leto 1896

Ustanovljeno leta 1896

Underwood

najboljši ameriški pisalni stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive stekl. plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Delniška glavnica:
K 20,000.000—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezervni zakladi:
K 6,500.000—

Podružnice:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Telefoni šte. 146, 458.

Brzojavke: Eskomptna